

AANTEKENEN

Raad van State
T.a.v. Afdeling bestuursrechtspraak
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Tevens per fax: 070 – 365 13 80

Datum	21 mei 2021
Van	mr. B. de Haan en mr. J. Keur, advocaten
Inzake	Hoger beroep tegen weigering watervergunning
Dossiënummer	5061378
Uw referentie	202004240/1/R1
Telefoonnummer	(026) 353 84 45
E-mailadres	dehaan@dirkzwager.nl; keur@dirkzwager.nl

– NADERE REACTIE –

Geacht College,

In bovengenoemde zaak zijn namens cliënt, de heer Van Dongen, tot dusver de volgende drie stukken bij u ingediend:

- pro forma hogerberoepschrift d.d. 30 juli 2020;
- aanvullend hogerberoepschrift d.d. 25 september 2020; en
- schriftelijke reactie cliënt d.d. 17 februari 2021.

Bij brief van 15 maart 2021 heeft u de uitnodiging voor de zitting toegezonden en, conform artikel 8:58 Awb, de gelegenheid geboden om tot en met 22 mei 2021 nadere stukken in te dienen. Hierbij treft u een nadere reactie aan. Gelijkzeitig is een kopie van deze reactie per e-mail toegestuurd aan de gemachtigde van de minister, mevrouw mr. S. Kroes.

1. Reactie op schriftelijke uiteenzetting van 4 november 2020

- 1.1. De heer Van Dongen heeft op 17 februari 2021 gereageerd op deze schriftelijke uiteenzetting van RWS (namens de minister). Hierna wordt op verschillende onderdelen van dit stuk aanvullend gereageerd. Voor het overzicht gebeurt dit puntsgewijs onder vermelding van paragraaf, paginanummer en alinea.

Reactie op paragraaf 1 'Toepassing artikel 6.12 Waterbesluit i.s.m. artikel 3 sub a Beleidsregels' – pagina 2

- 1.2. In de tweede alinea op pagina 2 (beginnend met de woorden: “*Met de eerste etc.*”) stelt RWS: “*Appellant voert geen redenen aan waarom het oordeel van de rechtbank ten aanzien van de 10%-regeling onjuist zou zijn.*”
- 1.3. Deze stelling is onwaar. In paragrafen 3.1 tot en met 3.26 van het aanvullend hogerberoepschrift is gemotiveerd betoogd waarom de rechtbank volgens de heer Van Dongen ten onrechte heeft geoordeeld dat:
 - de buitenkruinlijn van de primaire waterkering de vergunningplicht alleen in verticale zin begrenst en niet in horizontale zin; en
 - de beschermingsdoelstellingen van de Waterwet onaanvaardbaar worden doorkruist.
- 1.4. De heer Van Dongen is van oordeel dat de rechtbank een verkeerde uitleg heeft gegeven aan artikel 6.12 van het Waterbesluit dat in samenhang moet worden gelezen/uitgelegd met artikel 3 sub a van de Beleidsregels waarin de 10%-regel is neergelegd. Ter onderbouwing is in paragraaf 3 van het aanvullend hogerberoepschrift (o.a.) een uiteenzetting opgenomen van de wijze waarop de inhoud van de woning volgens de heer Van Dongen moet worden bepaald met toepassing van de 10%-regel:
- 1.5. In paragraaf 3.6 van het aanvullend beroepschrift is het oordeel van de heer Van Dongen ter zake samengevat weergegeven: uit de systematiek van de Waterwet (inclusief diens voorgangers), de Beleidsregels en de Handreiking BGR volgt dat de kubieke meters van de (nieuwe) woning die *boven* de buitenkruinlijn zijn gelegen, *buiten* het rivierbed liggen en dus niet hoeven te worden meegeteld bij de berekening van de inhoud. Daarmee hoeven deze kubieke meters ook niet te worden meegeteld bij de bepaling of sprake is van een overschrijding van de 10% uitbreidingsmogelijkheid. Met andere woorden: de kubieke meters bebouwing *boven* de buitenkruinlijn hoeven niet te worden meegeteld bij de berekening van het herbouwwolume van de woning.
- 1.6. Verder is in paragrafen 3.13 tot en met 3.15 van het aanvullend hogerberoepschrift de verhouding tussen de watervergunningplicht en de 10%-regel nader geduïd:
 - op het rivierbed is in beginsel de vergunningplicht op grond van artikel 6.5 sub c van de Waterwet in samenhang met artikel 6.12 van het Waterbesluit van toepassing;

- voor de locatie in kwestie, De Kop 13 te Heerewaarden, geldt een vergunningplicht en zijn de Beleidsregels van toepassing;
- voor het gebruik van de 10%-regel uit artikel 3 sub a van de Beleidsregels is de cruciale vraag welke ruimte tot het rivierbed behoort.

1.7. De heer Van Dongen bestrijdt dan ook de poging van RWS om beroepsgrond 1 procedureel buitenspel te zetten.

Reactie op paragraaf 2 'Rechtsgevolgen weigeringsbesluit' – pagina 2

1.8. In de laatste alinea op pagina 2 stelt RWS: *“Anders dan appellant volg ik de rechtbank niet in zijn oordeel dat ik onvoldoende op de aangevoerde bijzondere omstandigheden ben ingegaan. Evenmin volg ik appellant in zijn stelling dat ik ter zitting onvoldoende op de bijzondere omstandigheden ben ingegaan.”*

1.9. In de eerste zin betwist RWS dus het oordeel van de rechtbank omtrent de bijzondere omstandigheden. Voor de duidelijkheid worden de betreffende rechtsoverwegingen 5.1 en 5.2 van rechtbank hieronder herhaald. De heer Van Dongen heeft zich in paragraaf 4.1 van het aanvullend hogerberoepschrift uitdrukkelijk achter beide rechtsoverwegingen geschaard.

“5.1. In het bestreden besluit is verweerder niet gemotiveerd op de bijzondere omstandigheden ingegaan. In het verweerschrift is verweerder hier wel op ingegaan, maar wordt overwogen dat alleen bijzondere omstandigheden die niet in de beleidsregels zijn verdisconteerd van belang kunnen zijn en die zijn er niet.

5.2. De rechtbank overweegt dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de uitspraak van 26 oktober 2016 [voetnoot 2: ECLI:NL:RVS:2016:2840] heeft overwogen dat een bestuursorgaan altijd gemotiveerd moet beargumenteren of de gestelde bijzondere omstandigheden alleen of tezamen in een concreet geval tot onevenredige gevolgen leiden, ook als deze omstandigheden bij het opstellen van een beleidsregel zijn verdisconteerd, dan wel moeten worden geacht te zijn verdisconteerd. Dat heeft verweerder in dit geval dus niet gedaan. Het betoog slaagt en het beroep is gegrond en het bestreden besluit moet worden vernietigd.”

1.10. Om dit oordeel van de rechtbank aan te vechten, had RWS volgens de heer Van Dongen incidenteel hoger beroep behoren in te stellen conform artikel 8:110 van de Awb. Met de hierboven geciteerde betwisting beoogt RWS immers te bewerkstellingen dat hij in een rechtens gunstiger positie komt te verkeren ten opzichte van zijn positie na de uitspraak van

de rechtbank. Ingevolge artikel 6 lid 1 van de Procesregeling bestuursrechtelijke colleges 2014 (Stcrt. 2017, 37347) moet RWS ook in de gelegenheid zijn gesteld incidenteel hoger beroep in te stellen. Nu RWS dit heeft nagelaten, staat volgens de heer Van Dongen het oordeel van de rechtbank zoals verwoord in rechtsoverwegingen 5.1 en 5.2 vast.

1.11. Indien en voor zover uw Afdeling mocht oordelen dat de schriftelijke uiteenzetting van RWS als incidenteel hogerberoepschrift kan worden opgevat, dan benadrukt de heer Van Dongen dat RWS in de schriftelijke uiteenzetting geenszins aannemelijk heeft gemaakt dat hij in het bestreden besluit wél gemotiveerd op de aangevoerde bijzondere omstandigheden is ingegaan. Feit is dat het bestreden besluit met geen woord rept over de aangevoerde bijzondere omstandigheden.

1.12. Daarnaast benadrukt de heer Van Dongen dat RWS in zijn verweerschrift bij de rechtbank (bijlage 5 bij het aanvullend hogerberoepschrift) het volgende heeft overwogen (pagina 5):

“Eveneens in de uitspraak Hartenaasje heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State overwogen dat afwijking van een beleidsregel mogelijk is, als gevolgen van het handelen overeenkomstig de beleidsregel wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Het gaat dan om bijzondere gevallen die niet in de Beleidsregels zijn verdisconteerd.

De gevolgen van een bouwplan voor de waterstand zijn verdisconteerd in de Beleidsregels (artikel 7). De stelling dat het bouwplan van eiser nagenoeg geen gevolgen heeft voor de waterstand, kan dus niet gezien worden als een bijzondere omstandigheid op grand waarvan ik van de Beleidsregels zou moeten afwijken.”

1.13. Deze overweging geeft blijk van een juridisch onjuiste uitleg van artikel 4:84 van de Awb. Dit is in beroep ook bij de rechtbank aangekaart.

1.14. Kortom, het oordeel van de rechtbank zoals verwoord in rechtsoverwegingen 5.1 en 5.2 van zijn uitspraak zijn volgens de heer Van Dongen rechtens juist.

Reactie op paragraaf 2 ‘Rechtsgevolgen weigeringsbesluit’, kop ‘Financiële gevolgen’ – pagina 3

1.15. In de eerste alinea op pagina 3 (beginnend met de woorden: “Op de financiële etc.”) stelt RWS dat hij in het verweerschrift bij de rechtbank en ook ter zitting van de rechtbank op de financiële gevolgen is ingegaan.

- 1.16. Deze stelling geeft een vertekend beeld en is deels onwaar. Ten eerste is RWS ter zitting helemaal niet op de financiële gevolgen ingegaan. Noch de zittingsaantekeningen van de rechtbank (bijlage 6 bij het aanvullend hogerberoepschrift), noch de uitspraak (zie opnieuw rechtsoverwegingen 5.1 en 5.2 van de uitspraak) ondersteunen die stelling. Ten tweede heeft RWS in het verweerschrift bij de rechtbank slechts in algemene bewoordingen gereageerd, waarbij is overwogen (pagina 4):

“Financiële argumenten bij het voldoen aan vereisten op basis van wet- en regelgeving zijn geen bijzondere omstandigheden op grand waarvan ik van de Beleidsregels zou moeten afwijken.”

- 1.17. In de tweede alinea op pagina 3 (beginnend met de woorden: “Aanvullend merk ik etc.”) zegt RWS dat de heer Van Dongen willens en wetens zijn kosten heeft laten oplopen door altijd vast te houden aan zijn bouwplan. Daarmee heeft hij zichzelf in de situatie gebracht dat hij financiële gevolgen ondervindt van het toepassen van de 10%-regeling, aldus RWS.
- 1.18. Dit persoonlijke verwijt vormde de directe aanleiding voor de schriftelijke reactie van heer Van Dongen van 17 februari 2021. Met dit verwijt miskent RWS bovendien dat de heer Van Dongen en hij een principieel tegengestelde juridische opvatting hebben over hoe de 10%-regel uit de Beleidsregels moet worden uitgelegd en toegepast. Met bovenstaande alinea zegt RWS in wezen: als u zich direct bij onze opvatting had neergelegd, dan was er niets aan de hand geweest en had u geen financiële gevolgen ondervonden. Dat de heer Van Dongen de opvatting van RWS niet voor zoete koek heeft geslikt, wordt hem dus aangerekend. In het kader van het beroep op artikel 4:84 van de Awb vormt dit geen deugdelijke beoordeling van de omstandigheden van het geval.

Reactie op paragraaf 2 ‘Rechtsgevolgen weigeringsbesluit’, kop ‘Gevolgen voor de waterstand’ – pagina 3

- 1.19. In de laatste alinea op pagina 3 (beginnend met de woorden: “Ook op de etc.”) stelt RWS dat hij ook op de gevolgen van het bouwplan voor de waterstand in het verweerschrift bij de rechtbank en ter zitting van de rechtbank is ingegaan. Wel erkent RWS daarbij dat hij in het verweerschrift eerst ten onrechte heeft overwogen dat het aspect gevolgen voor de waterstand in de Beleidsregels is verdisconteerd. Maar volgens RWS zouden de Beleidsregels “illusoir” worden als daarvan mag worden afgeweken op grond van dit aspect.

- 1.20. Ten eerste ziet de heer Van Dongen in deze erkenning een bevestiging dat de rechtbank omtrent de beoordeling van de bijzondere omstandigheden correct heeft geoordeeld in rechtsoverwegingen 5.1 en 5.2 van de uitspraak (zie paragraaf 1.6 van deze nadere reactie).
- 1.21. Ten tweede wordt opgemerkt dat RWS tijdens de zitting niet op de gevolgen voor de waterstand is ingegaan. Ook hier wordt erop gewezen dat noch de zittingsaantekeningen van de rechtbank, noch de uitspraak die stelling ondersteunen.
- 1.22. Ten derde is de stelling dat de Beleidsregels “illusoir” zouden worden juridisch onzin. Een watervergunning moet helemaal niet zonder meer verleend worden als een bouwplan geen gevolgen heeft voor de waterstand. Dat is echter wél een belangrijk rivierkundig aspect dat bij de beoordeling van een beroep op artikel 4:84 van de Awb moet worden meegewogen (zie ook artikel 1 lid 1 sub a, artikel 3 sub a en artikel 7 lid 1 van de Beleidsregels). Zie over het aspect gevolgen voor de waterstand nader paragraaf 1.28 e.v. hierna.

Reactie op paragraaf 2 ‘Rechtsgevolgen weigeringsbesluit’, kop ‘Gevolgen voor de waterstand’ – pagina 4

- 1.23. In de tweede alinea op pagina 4 (beginnend met de woorden: “*In dit verband etc.*”) zegt RWS dat algemene afwegingen een rol spelen bij de beoordeling van bijzondere omstandigheden ex art. 4:84 Awb, dat vergunningverlening in dit geval een ongewenst precedent zou scheppen, en dat vergunningverlening het beleidsdoel van de minister in gevaar zou brengen (ruimte behouden voor toekomstige vergroting van de afvoercapaciteit van de rivieren door middel van rivierverruimende maatregelen).
- 1.24. Hierover wordt opgemerkt dat de angst voor precedentwerking ongegrond is. Elk bouwplan waarvoor een watervergunning wordt aangevraagd moet op zijn eigen merites worden beoordeeld. De specifieke omstandigheden zijn bepalend in het licht van het toetsingskader zoals neergelegd in de Beleidsregels. De omvang van het bouwplan speelt hierbij altijd een rol, maar dit betekent niet dat het bevoegd gezag mag zeggen: wij vinden het bouwplan gelet op algemene afwegingen/overwegingen te groot en wijzen het daarom af. En dit mag zeker niet als er een gemotiveerd beroep wordt gedaan op artikel 4:84 Awb. Vereist is dan een concrete beoordeling van het specifieke geval.
- 1.25. Ten aanzien van het beleidsdoel wijst de heer Van Dongen nogmaals op de overweging van de wetgever bij de wijziging van de Beleidsregels bij besluit van 25 juni 2018 (*Stcrt.* 2018, 36070; zie paragrafen 2.6, 5.11 en 5.12 van het aanvullend hogerberoepschrift). Oogmerk is meer

ruimte voor kleinschalige initiatieven in het rivierbed. Het bouwplan van de heer Van Dongen is hiermee juist in overeenstemming. Bovendien wordt dit beleidsdoel volgens de heer Van Dongen door de overheid zelf met voeten getreden door miljoenen kubieke meters bebouwing middels vrijstellingen toe te staan in datzelfde rivierbed van de grote rivieren (voor een opsomming ter illustratie zie **bijlage 10**, doortellend vanaf het aanvullend hogerberoepschrift).

- 1.26. In de derde alinea op pagina 4 (beginnend met de woorden: “Gelet op het etc.”) concludeert RWS dat hij voldoende op het aspect gevolgen voor de waterstand is ingegaan.
- 1.27. De heer Van Dongen bestrijdt dit standpunt nadrukkelijk. RWS is niet ingegaan op de concrete gevolgen van dit specifieke bouwplan voor de waterstand. Het plan is enkel op algemene gronden afgewezen. Dit vormt een ontoereikende motivering en getuigt niet van een correcte toepassing van artikel 4:84 van de Awb.
- 1.28. In dit verband merkt de heer Van Dongen het volgende op over de waterstand ter plaatse (zie nogmaals paragrafen 2.1 tot en met 2.3 van het aanvullend hogerberoepschrift voor de locatiebeschrijving van de woning die hoogwatervrij is gelegen).
- 1.29. Allereerst wijst de heer Van Dongen op het dringende advies van de Deltacommissaris uit 2018 om in het Barro de ruimtelijke reservering te handhaven voor de hoogwatergeul Varik-Heesselt, gelegen tegenover de woning aan de overzijde van de rivier (**bijlage 11**). RWS moet met dit advies bekend zijn. Er is geen enkele andere ruimtelijke reservering van toepassing op het gebied rond de woning die enige concrete, objectieve onderbouwing geeft aan de stelling van RWS dat het bouwplan van de heer Van Dongen mogelijk toekomstige rivierverruimende maatregelen zou belemmeren.
- 1.30. Daar komt bij dat van overheidswege eerder 21 maatregelen zijn beschouwd met betrekking tot rivierverruiming van de Waal tussen Tiel en Waardenburg (**bijlage 12**). Géén van deze maatregelen had betrekking op de feitelijke locatie van de woning van de heer Van Dongen.

Reactie op paragraaf 2 ‘Rechtsgevolgen weigeringsbesluit’, kop ‘Bijzondere omstandigheden in samenhang’ – pagina 4

- 1.31. In de vierde alinea op pagina 4 (beginnend met de woorden: “Ook in samenhang etc.”) verkondigt RWS dat de aangevoerde omstandigheden ook in samenhang niet maken dat van de Beleidsregels moet worden afgeweken. Hierbij refereert RWS aan het belang van de waterveiligheid dat volgens hem in dit geval zwaarder moet wegen.

- 1.32. In reactie hierop benadrukt de heer Van Dongen dat het belang van de waterveiligheid in dit geval helemaal niet in het geding is, gezien de hoogwatervrije ligging van de woning. Dit is in het aanvullend hogerberoepschrift ook verkondigd. Aanvullend wordt nogmaals gewezen op hetgeen in paragrafen 1.29 en 1.30 hiervoor is aangevoerd.
- 1.33. De werkelijke reden voor de weigering van het bouwplan/de watervergunning is financieel van aard: RWS wil geen kapitaalintensieve ontwikkelingen in het rivierbed, want dat vormt *mogelijk in de toekomst* een financiële belemmering. Dit valt ook te lezen in het verweerschrift bij de rechtbank (vierde alinea op pagina 3). En in zijn schriftelijke reactie heeft de heer Van Dongen mailcorrespondentie overgelegd waaruit blijkt dat het bouwplan ongewenst is om financiële redenen, geen rivierkundige redenen (zie pagina's 5 en 6 van die schriftelijke reactie).
- 1.34. Volgens de heer Van Dongen vormt dit een oneigenlijke grond om een watervergunning te weigeren. Het betreft immers géén rivierkundig aspect. Deze grond valt buiten het wettelijk toetsingskader voor watervergunningaanvragen zoals neergelegd in artikel 6.21 van de Waterwet.

Reactie op paragraaf 3 'Bijzondere omstandigheden' – pagina 5

- 1.35. In de derde alinea op pagina 5 (beginnen met de woorden: "*In dit verband etc.*") zegt RWS dat geen toezeggingen bekend zijn dat de "kelder" (hoogwatervrije fundering) niet zou meetellen voor het bepalen van de inhoud van het bouwplan. Dat de kelder is gelegen in de zomerkade waarvan het Waterschap Rivierenland beheerder is, maakt dit volgens RWS niet anders.
- 1.36. In het aanvullend beroepschrift (paragraaf 5.6) en zijn schriftelijke reactie (onderdeel C) heeft de heer Van Dongen uiteengezet dat wel degelijk duidelijke toezeggingen zijn gedaan door RWS over de berekeningsmethodiek van het woningvolume, te weten zonder meetelling van het volume van de hoogwatervrije fundering (kelder/kelderbak) bij het berekenen van de inhoud van de *woning*.
- 1.37. Verder is de ligging van de "kelder"/hoogwatervrije fundering wel degelijk relevant. Deze fundering ligt namelijk in de zomerkade, dijkvak 400490. Dus niet in de primaire waterkering, zijnde de Heerewaardense Afsluitdijk, die op 400 meter afstand ligt (zie pagina 6 onder (iv) van de schriftelijke reactie van de heer Van Dongen). Het Waterschap Rivierenland is (o.a.) verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van deze zomerkade en heeft het bouwplan positief beoordeeld. Dit na een toetsing aan de Keur Waterschap Rivierenland 2014, de

algemene toetsingscriteria uit de daarbij horende beleidsregels en de waterhuishoudkundige uitgangspunten. Zo staat ook in het bestreden besluit zelf vermeld (zie paragraaf 5.7 van het aanvullend hogerberoepschrift).

- 1.38. De ligging, technische noodzaak uit dijkbouwkundige voorschriften en positieve beoordeling door Waterschap Rivierenland zijn volgens de heer Van Dongen dus wel degelijk relevante omstandigheden bij de beoordeling het beroep op artikel 4:84 van de Awb.

Reactie op paragraaf 3 ‘Bijzondere omstandigheden’, kop ‘Financiële belangen’ – pagina 5

- 1.39. In de vijfde alinea op pagina 5 (beginnend met de woorden: “*Zoals ik al etc.*”) stelt RWS dat de stelling dat de heer Van Dongen een “substantiële financiële last” zou ondervinden niet nader is onderbouwd.
- 1.40. In het aanvullend hogerberoepschrift (paragraaf 5.5) heeft de heer Van Dongen aangegeven dat het bouwplan rigoureuus zou moeten worden aangepast en 45% kleiner zou moeten uitvallen dan de bestaande woning, indien de uitleg van de 10%-regel door RWS zou moeten worden gevolgd. Ter illustratie heeft de heer Van Dongen een schema opgesteld dat per Handreiking BGR het door RWS toegestane bouwvolume van de woning toont (**bijlage 13**). In zijn schriftelijke reactie heeft de heer Van Dongen verder nader toegelicht wat de financiële en andere gevolgen zijn geweest van deze procedure (inclusief de fase van vooroverleg) en wat de gevolgen zullen zijn als de weigering van de watervergunning in stand blijft, namelijk waarschijnlijk het einde van het bouwplan (zie onderdelen E en F van de schriftelijke reactie).
- 1.41. In de zevende alinea op pagina 5 (beginnend met de woorden: “*Bovendien kan appellant etc.*”) zegt RWS dat de heer Van Dongen zonder problemen en kosten gebruik had kunnen maken van de watervergunning uit 2012. Dit betreft opnieuw een oneigenlijk argument om het weigeringsbesluit op te baseren en geen beoordeling van de concrete omstandigheden van de ingediende aanvraag/het voorliggende bouwplan. De mededeling is eigenlijk: had je maar de watervergunning voor het bouwplan van de vorige eigenaar moeten gebruiken.

Reactie op paragraaf 3 ‘Bijzondere omstandigheden’, kop ‘Rivierkundige voorwaarden (gevolgen voor de waterstand)’ – pagina 6

- 1.42. In de tweede alinea op pagina 6 (beginnend met de woorden: “*Met name de etc.*”) stelt RWS dat wanneer een initiatief voldoet aan de rivierkundige voorwaarden van artikel 7 van de Beleidsregels, dit niet betekent dat het initiatief automatisch voldoet aan de doelstellingen van de Beleidslijn. RWS wijst op het “nee, tenzij-principe”.
- 1.43. In reactie hierop wijst de heer Van Dongen opnieuw op de overweging van de wetgever bij de wijziging van de Beleidsregels bij besluit van 25 juni 2018: juist meer ruimte voor kleinschalige initiatieven (zie opnieuw paragrafen 2.6, 5.11 en 5.12 van het aanvullend hogerberoepschrift).
- 1.44. In de derde alinea op pagina 6 (beginnend met de woorden: “*Appellant wijst in etc.*”) wijst RWS wijst als onderbouwing op mogelijke veranderingen in de verre toekomst. Wederom is dit een oneigenlijk argument om de weigering van de watervergunning op te baseren. Met dat argument kan RWS wel elke aanvraag afwijzen. Ook in het verweerschrift bij de rechtbank heeft RWS dit ‘toekomstargument’ opgevoerd (pagina 3).
- 1.45. RWS behoort een aanvraag/bouwplan echter te beoordelen op basis van het geldende wettelijk toetsingskader, met inachtneming van de specifieke omstandigheden van het voorliggende geval. Eventuele mogelijke nadelen van een bouwplan in de verre toekomst vormen een onterecht toetsingscriterium dat strijdig is met het rechtszekerheidsbeginsel en willekeurig is. Dit vormt volgens de heer Van Dongen niet meer dan een gelegenheidsargument van RWS om elke onwelgevallige aanvraag ‘weg te strepen’, zonder dat dit vooraf voor de aanvrager kenbaar en voorzienbaar is. RWS kan dan ‘cherry picken’ tussen bouwplannen.
- 1.46. Van belang is bovendien dat het veilig functioneren van de rivier de Waal ook naar de toekomst toe blijft gewaarborgd. De toekomstige verhoging van de primaire waterkering ter plaatse van de woning, de Heerewaardense Afsluitdijk, is namelijk al geruime tijd bekend blijkens de legger van het Waterschap Rivierland over de Heerenwaardense Afsluitdijk (zie paragraaf 5.9 van het aanvullend hogerberoepschrift).¹ Hiermee wordt de hypothetische en algemene argumentatie van RWS dus concreet en locatiegericht weersproken.
- 1.47. Verder biedt de Waterwet de juridische mogelijkheden om een watervergunning onder voorschriften te verlenen en om verleende watervergunningen in te trekken (artikelen 6.20 en 6.22 van de Waterwet). Met deze instrumenten kan RWS adequaat inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast bestaat ook nog het juridische instrument van onteigening.

¹ Deze legger is vrijelijk online te raadplegen via: <https://docplayer.nl/107556667-Waaldijken-legger-primaire-waterkering-dijkpaaltraject-heerewaardense-afsluitdijk-ha000-ha068.html>.

Reactie op paragraaf 3 ‘Bijzondere omstandigheden’, kop ‘Rivierkundige voorwaarden (gevolgen voor de waterstand)’ – pagina 7

- 1.48. In de derde alinea op pagina 7 (beginnend met de woorden: “*Met deze laatste etc.*”) zegt RWS dat hij in de eerdergenoemde wijziging van de Beleidsregels bij besluit van 25 juni 2018 geen reden ziet om “aanvullende ontwikkelingsruimte” te geven. De heer Van Dongen begrijpt deze opmerking niet. Het bouwplan past zoals gezegd juist geheel binnen de doelstelling van de aangepaste Beleidsregels. Er wordt niet om “aanvullende ontwikkelingsruimte” gevraagd.
- 1.49. In de vijfde alinea op pagina 7 (beginnend met de woorden: “*Ik ben dan etc.*”) stelt RWS dat volgens hem geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de rivierkundige voorwaarden. RWS noemt hier ten onrechte enkel het aspect gevolgen voor de waterstand, waarbij de argumentatie een sterk hypothetisch karakter heeft. In het aanvullend hogerberoepschrift zijn echter méér rivierkundige omstandigheden genoemd, in lijn met artikel 7 lid 1 van de Beleidsregels (zie paragrafen 5.7 tot en met 5.9 van het aanvullend hogerberoepschrift). RWS geeft dus een onjuiste dan wel te beperkte uitleg van het hoger beroep van de heer Van Dongen.

Reactie op paragraaf 4 ‘Conclusie’ – pagina 7

- 1.50. In de conclusie op pagina 7 zegt RWS ten onrechte dat in het aanvullend hogerberoepschrift geen argumenten zijn aangevoerd tegen het oordeel van de rechtbank over de 10%-regel (zie paragrafen 1.2 tot en met 1.7 van deze nadere reactie). Ook beweert RWS ten onrechte dat hij mede ter zitting voldoende op de bijzondere omstandigheden is ingegaan (zie paragrafen 1.16 en 1.21 van deze nadere reactie).

2. Conclusie

- 2.1. Gelet op het voorgaande handhaaft de heer Van Dongen zijn conclusie en het verzoek zoals opgenomen in het aanvullend hogerberoepschrift.
- 2.2. De heer Van Dongen is uiteraard bereid om tijdens de zitting op 2 juni 2021 nadere toelichting te geven op het bovenstaande en vragen van uw kant te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
Dirkzwager legal & tax

mr. B. de Haan en mr. J. Keur

Bijlagen:

10. Lijst dhr. Van Dongen met bouwwerken in het rivierbed toegestaan via vrijstellingen;
11. Advies Deltacommissaris m.b.t. hoogwatergeul bij Varik-Heesselt d.d. 12 juni 2018;
12. Rivierverruiming Waal tussen Tiel en Waardenburg – eerder beschouwde maatregelen;
13. Schema dhr. Van Dongen m.b.t. toepassing 10%-regel bij woning volgens diverse Handreikingen BGR.

BIJLAGE 10

MILJOENEN M³'s zijn in het rivierbed gebouwd.....

[← Naar zoeken](#)

Beleidsregels grote rivieren
Geldig van 01-04-2017 t/m heden

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Artikel 11. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregels grote rivieren.

Dit besluit zal met toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
M.H. Schultz van Haogen

Bijlage 1., behorend bij artikel 2, eerste lid

[Red: Ligt ter inzage bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, en is gepubliceerd op www.waterwet.nl.]

Bijlage 2. behorend bij artikel 2, tweede lid

De Beleidsregels grote rivieren zijn niet van toepassing op de navolgende activiteiten of locaties:

- a. Havenfront Willemstad;
- b. Mercon-Kloosterrein (Alblasserdam);
- c. Alblasserwert, Verolmterrein en havenkom (Alblasserdam);
- d. Certgene/Haven (Alblasserdam);
- e. Haven Zuid (Alblasserdam);
- f. Polder Het Nieuwland (Alblasserdam);
- g. Polder Nieuwland en Noordhoek (Papendrecht);
- h. Projecten uitvoeringscontract Hollandse IJssel (Ouderkerk aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Gouda);

AMvB

ten overheid.nl/zoeken

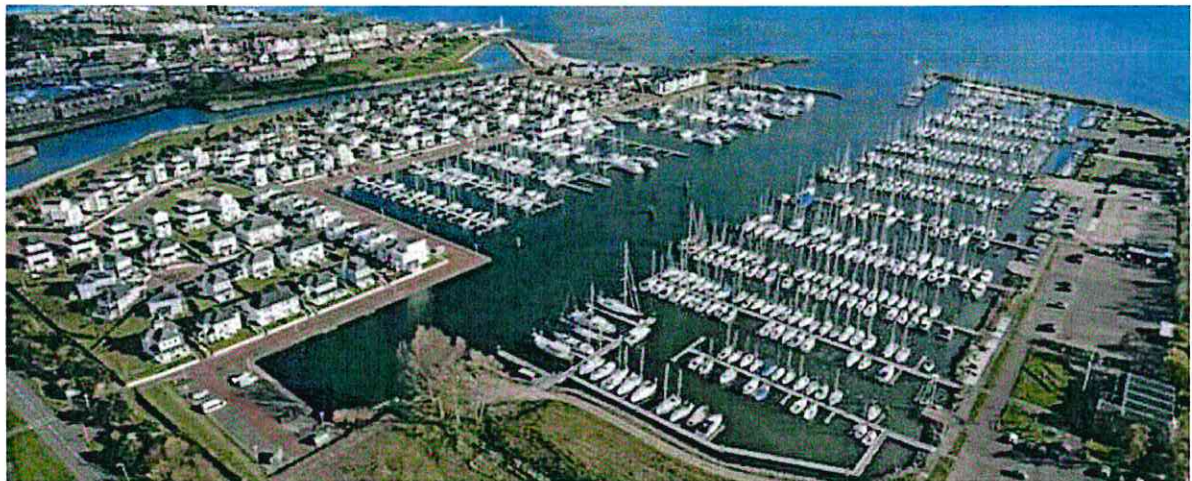
[← Naar zoeken](#)

Beleidsregels grote rivieren
Geldig van 01-04-2017 t/m heden

- g. Polder Nieuwland en Noordhoek (Papendrecht);
- h. Projecten uitvoeringscontract Hollandse IJssel (Ouderkerk aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Gouda);
- i. Recreatiehof Bruggehof en omstreken (Dordrecht);
- j. Project Veerhaven (Hellevoetsluis);
- k. Locatie Heliushaven (Hellevoetsluis);
- l. Waterfront Moerdijk I (Moerdijk);
- m. Waterfront Moerdijk II (Moerdijk);
- n. Noordoevers Hendrik-Ido-Ambacht (Hendrik-Ido-Ambacht);
- o. Afvalbrengstation (Hendrik-Ido-Ambacht);
- p. Uitwerkingsplan Antonispolder (Hendrik-Ido-Ambacht);
- q. Noordoevers Zwijndrecht (Zwijndrecht);
- r. Bedrijventerrein Stadlonweg, 'Zomerlandsportdorp' (Rotterdam);
- s. Veranda (Rotterdam);
- t. Project Hoekstraat, Roosteren (Echt-Susteren);
- u. Trekkershutten camping "De Oosterdriessen", Oost-Maarland (Eijsden);
- v. Project Groeskamp, Thorn (Maasgouw);
- w. Afronding Porta Isola, Stovensweert (Maasgouw);
- x. Afronding Op de Konie, Ohé (Maasgouw);
- y. Units schietterrein St. Anfried, Thorn (Maasgouw);
- z. Ontwikkeling Be woning Veerweg Bitterswijk (Venray);
- aa. Vakantieappartementen en minicamping Bosscherveld (Maastricht);
- ab. Visserweert 51, Roosteren (Echt-Susteren);
- ac. Kulturhus, Alem (Maasdriel);
- ad. Camping Oosterdriessen, Oost-Maarland (gemeente Eijsden-Margraten).

Porta Isola, Stevensweert

Heliushaven Hellevoetsluis

Op de Konie, Stevensweert

5863 BE Bitterswijk

€ 310.000 v.o.n. [Maandlasten berekenen](#)

Onderdeel van project De Laan, Bitterswijk

Algemene informatie bij Veerweg in Bitterswijk

De straat Veerweg heeft als postcodenummer 5863 en ligt in de plaats Bitterswijk binnen de gemeente Venray in de provincie Limburg.

Ontwikkeling woningen Veerweg Bitterswijk (Venray)

Nijmegen mag door met bouwplannen stadseiland Veur Lent

Stadseiland Veur-Lent: Hiervan is een mail van de wethouder die uitlegt dat er een AMvB wordt gemaakt als de BGR een probleem vormt, maar waarom hebben zij de jurisdictie boven de buitenkruinlijn.....

OMDAT HET RIVIERBED BESTAAT UIT SAMENHANGEND WATER, EN RWS WEEET DAT

Van: Judy Beijers <j.beijers@nijmegen.nl> namens Bert Velthuis <b.velthuis@nijmegen.nl>
Verzonden: woensdag 28 maart 2018 13:24
Aan: Rijk van Dongen
Onderwerp: RE: contact moment met dhr. Bert Veldhuis

Geachte heer Van Dongen,

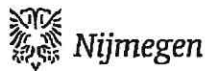
Ik heb uw vraag in uw emailbericht gelezen.

Ik heb uw vraag zo opgevat dat u graag een nadere onderbouwing wil krijgen voor het gegeven dat de gemeente Nijmegen 'jurisdiction' heeft boven de 16 meter boven NAP dan wel boven de buitenkruinlijn. De gemeente Nijmegen heeft in opdracht van Rijkswaterstaat de oude primaire waterkering circa 300 meter noordwaarts gelegd en een nevengeul gegraven. Hierdoor is een eiland (Veur-Lent) in de Waal ontstaan. Normaliter zou Rijkswaterstaat bevoegd gezag zijn voor dit nieuwe buitendijks gebied, maar voor de nieuwe opgehoogde delen van het eiland is besloten dat er geen vergunningsplicht op grond van de Waterwet aanwezig is. Dit is bij AMvB door de regering zo besloten.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bert Velthuis
wethouder Stedelijke Ontwikkeling, Grondbeleid, Wonen en Cultuur

Gemeente Nijmegen
024 - 329 23 54 (secretariaat)
b.velthuis@nijmegen.nl

Korte Nieuwstraat 6, 6511 PP Nijmegen
Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen

Visserweert 51, Roosteren

Deel van uitwerkingsplan Antoniapolder
Alblasserdam

Noordoever Hendrik Ido Ambacht

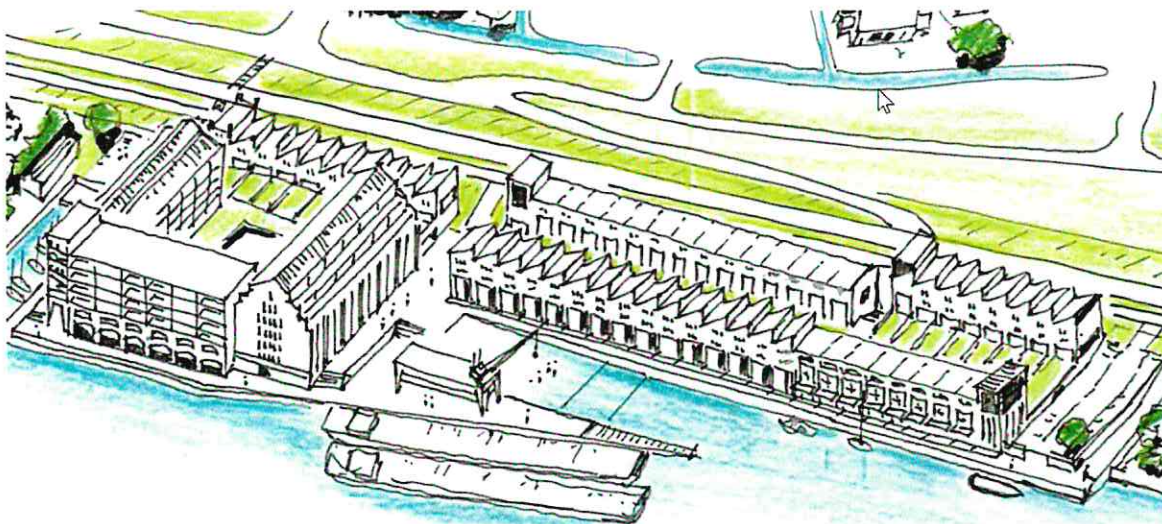
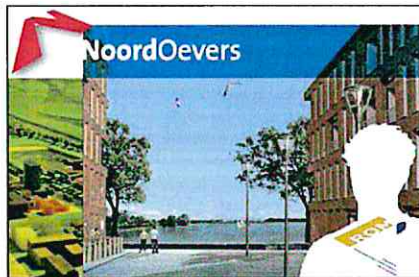
De Veranda Rotterdam

Afvalbrenstasjon Hendrik-Ido Ambacht

26 feb 2007 Thema-avond buitendijks wonen Noordoevers

ZWIJNDRECHT - De gemeenteraad van Zwijndrecht heeft bij de vaststelling van het Structuurplan Noordoevers in juni 2005 gevraagd om nadere informatie te krijgen over het onderwerp "buitendijks wonen Noordoevers". Op donderdag 8 maart 2007 organiseert ROM-D een thema-avond over dit onderwerp voor toekomstige bewoners, omwonenden en andere belangstellenden. De avond begint om 20.00 en eindigt om 22.00 uur. Locatie: Theater De Uitstek aan het Norderstedtplein.

Noordoevers Zwijndrecht

- Wonen
- Hotels
- Klimaatvrije bestrijping
- Langzaamkwaliteitsverbinding
- Risicovering doorbreken Rode Vaart
- Recreatief uitloggebied
- Natuurontwikkeling

Waterfront Moerdijk

Bruggehof Dordrecht

Veerhaven Hellevoetsluis

Havenfront Willemstad

Mercon Kloosterrein

Landontwikkeling - Alblasserwerf, Alblasserdam

PROJECT DETAILS

Op het voormalige Verolme-terrein in de gemeente Alblasserdam is het buitenwijkse woongebied Alblasserwerf ontwikkeld. Het stedenbouwkundig plan voorziet in voornamelijk laagbouw met hogere appartementencomplexen langs de kade aan de Noord. De laagbouwbuurt heeft een eigen dorps karakter met smalle straatjes. De gevarieerde lintbebouwing van typische Oijkwoningen karakteriseren de Cortgene. In de mandelige gebieden is het parkeren geregeld. Voor het overige is de auto te gast, en dus niet of nauwelijks in beeld.

2004 - 2016

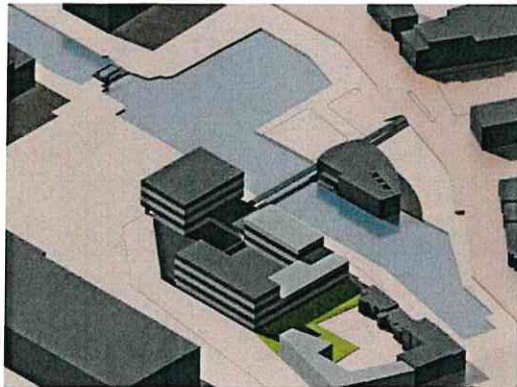
Opdrachtgever: Alblasserwerf CV

Alblasserwerf, Verolmeterrein Alblasserdam

Cortgene/Haven Alblasserdam

Haven-Zuid, Alblasserdam

Haven Zuid Alblasserdam

Ontwikkeling van Alblasserdamse Haven tot levendig verlengstuk van het centrum

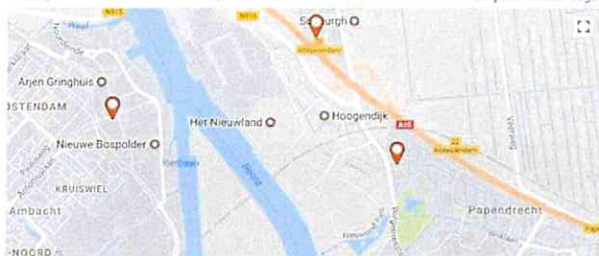
In Alblasserdam is ontmoeting een belangrijke samenbindende factor. Het is de wens van de gemeente en de inwoners om die ontmoeting in het centrum beter te faciliteren. In dat kader wil Alblasserdam in de komende tien jaar ook zijn havengebied omtoveren van stenige opslagplaats voor auto's en boten naar een levendig onderdeel van het centrum. We zoeken een partner die met ons hieraan vorm wil geven, passend bij de schaal en het karakter van het dorp. Openheid, samenwerking en samspraak zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.

Het programma bestaat uit de herontwikkeling van de haven (water), inclusief een levendige invulling van de oeverlocatie, met vastgoedontwikkeling en parkeergelegenheden. Zo is er behoefte aan een transitium voor recreanten en toeristen die de Molens

Bedrijventerrein Polder het Nieuwland, gelegen tussen Alblasserdam en Papendrecht, is circa 50 hectare in oppervlakte. Door de gunstige ligging langs de snelweg A15 is bedrijventerrein Polder het Nieuwland gemakkelijk te bereiken. Ook met het openbaar vervoer is het terrein gemakkelijk bereikbaar doormiddel van meerdere bushaltes. Op dit terrein geldt een hindercategorie middel/zwaar.

Handig zoeken op kaart van Bedrijventerrein Polder Het Nieuwland Uw bedrijfsruimte toevoegen

Polder het Nieuwland tevens Polder het Nieuwland en Noordhoek, Papendrecht en Alblasserdam

Maasresidence Thorn

In opdracht van Maasresidence Thorn CV (dochter van Grouwels Vastgoed BV) ontwikkelt Arcus Zuid Projectontwikkeling in het witte stadje Thorn ca. 300 luxe vakantiewoningen, 60 appartementen, een hotel, een jachthaven, horeca en zwembad.

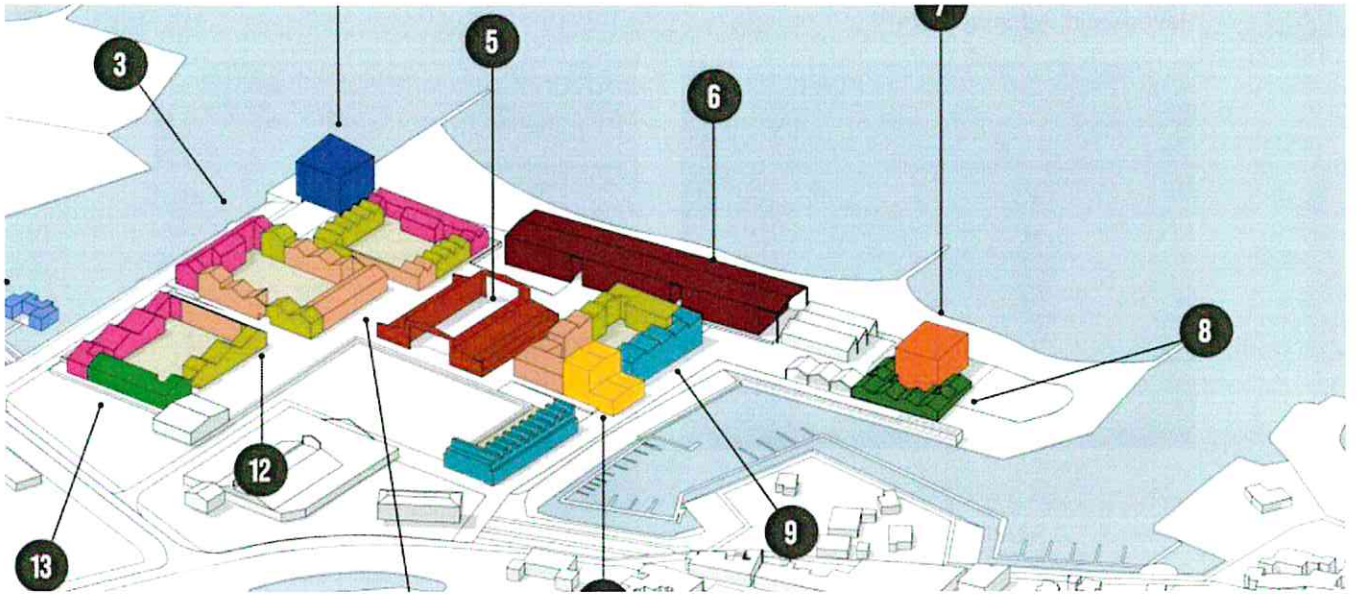
Bezoek de [website](http://www.maasresidence.nl) voor meer informatie over dit schitterende project aan de Maasplassen.

Planinhoud

- 300 luxe vakantiewoningen
- 60 vakantieappartementen
- hotel
- jachthaven
- horeca en zwembad

Project Groeskamp, Thorn

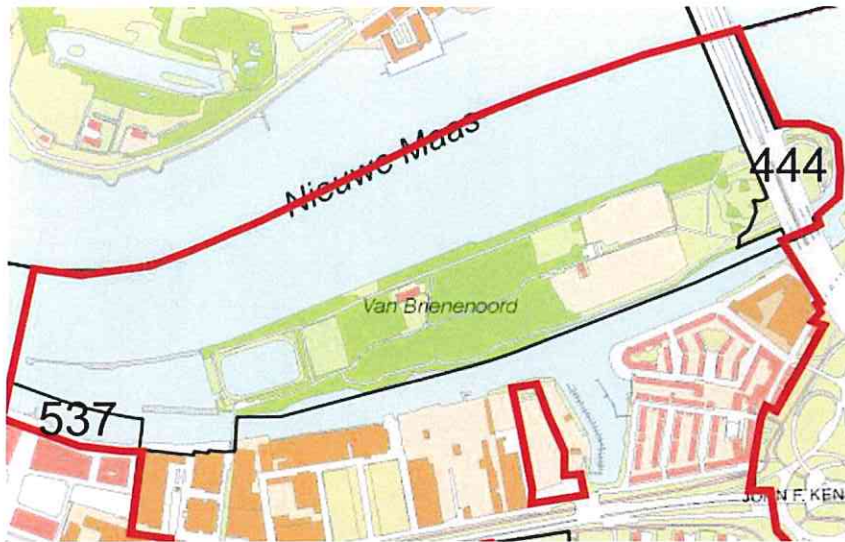

Langs de Waal, aan de westzijde van Zaltbommel, komt een nieuwe woonwijk: Buitenstad. Met ongeveer 300 woningen, winkels, kantoren en horeca. Gelegen tussen de dijk en de rivier woon je hier in alle rust, en toch op loopafstand van het historische centrum van Zaltbommel. De rijke scheepsbouwhistorie van het gebied geldt als inspiratiebron voor de nieuwe wijk.

Buitenstad Zaltbommel

430 woningen aan de oevers van de Nederrijn. In de uiterwaarden tussen rivier en dijk

Bedrijventerrein Stadionweg Zomerland-Sportdorp, Rotterdam

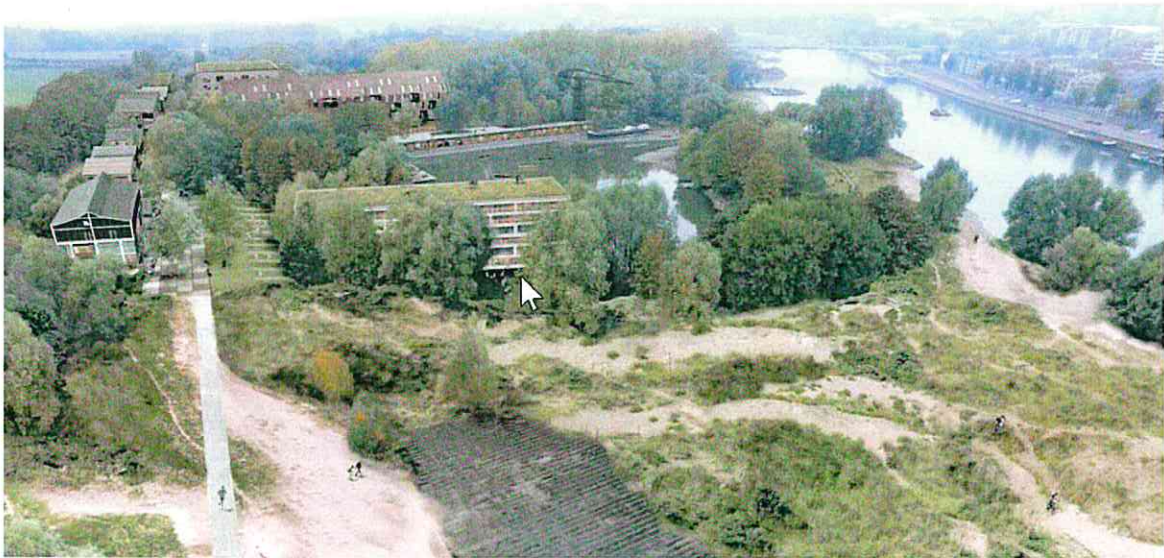

Camping De Oosterdriessen

Trekshutten Oost Maarland Eijsden

Bunswaard Weurt

Meijerstrand, Arnhem

Stadsblokken, Arnhem

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl2042-ruimtelijke-ontwikkelingen-in-het-rivierbed-van-grote-rivieren>

Rijksoverheid

Compendium voor de Leefomgeving

469 fe

[Home](#) [Onderwerpen](#) [Vernieuwd](#) [In de media](#) [Uitgelicht](#)

[Home](#) > [Onderwerpen](#) > [Water en groene ruimte](#) > Ruimtelijke ontwikkelingen in het rivierbed van grote rivieren

Water en groene ruimte

[Overzicht](#) [Indicatoren](#)

Ruimtelijke ontwikkelingen in het rivierbed van grote rivieren, 2000 - 2019

Indicator | 6 oktober 2020

In de periode 2000 - 2019 is in het rivierbed van Rijn en Maas het aantal nieuwe woningen gebouwd buiten het bebouwde gebied toegenomen van 3405 in 2000 tot 9105 in 2019. Het aantal nieuwe woningen binnen bestaand bebouwd gebied is in dezelfde periode toegenomen van 54935 tot 70975 woningen. In Rotterdam is het aantal nieuwe woningen in de periode 2000 tot 2019 het sterkst toegenomen; in totaal 5640 waarvan 3796 binnen en 1844 buiten bestaand bebouwd gebied.

BIJLAGE 11

Deltacommissaris

> Retouradres Postbus 90653 2509 LR Den Haag

Aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat
Cora van Nieuwenhuizen

Deltacommissaris
Staf Deltacommissaris

Den Haag
Postbus 90653
2509 LR Den Haag

Ons kenmerk
DC-2018/796

Datum 12 juni 2018
Betreft Advies Varik-Heesselt

Geachte Minister,

In juni zal de Stuurgroep Varik-Heesselt U advies uitbrengen over de wijze waarop het gebied tussen Tiel en Waardenburg aan de veiligheidsnormen gaat voldoen. Voordat U de Voorkeursbeslissing neemt, geef ik U graag mijn advies. Ik houd daarin rekening met de waterveiligheid ter plaatse en het riviersysteem als geheel. Mijn advies richt zich, ook gelet op mijn wettelijke taak, op de gevolgen voor de lange termijn.

Op grond van de met de Deltawet gewijzigde Waterwet doe ik jaarlijks een voorstel voor het Deltaprogramma dat met Prinsjesdag verschijnt. Het kabinet besluit daarover. In het Deltaprogramma zijn de maatregelen en voorzieningen voor de komende zes jaar opgenomen met een doorkijk naar de twaalf jaar daarna. Het eerste Deltaprogramma (DP2011) verscheen in 2010. In het DP2015 zijn voorstellen voor de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën opgenomen. Deze deltabeslissingen en voorkeursstrategieën zijn vastgelegd in beleid en regelgeving en vormen het kader voor het werk dat moet worden gedaan op de terreinen van waterveiligheid, zoetwatervoorziening en ruimtelijke adaptatie de komende decennia. De nieuwe veiligheidsnormen voor de bescherming van onze burgers en economie tegen water maken een belangrijk onderdeel uit van de opgave.

Het rijk, de provincies, de waterschappen en de gemeenten zijn in dat verband enkele jaren geleden gezamenlijk gestart met het in beeld brengen van de lange termijn waterveiligheidsopgaven langs de rivieren. Daarbij wordt in het Deltaprogramma de "voorkeursstrategie Rivieren" voor de rivieren Rijn en de Maas als strategisch kompas gehanteerd: een krachtig samenspel van dijkversterking en rivierverruiming. De kennis en ervaring vanuit het programma Ruimte voor de Rivier is daartoe benut. Voor de Waal en de Merwedede is specifiek opgenomen dat grote rivierverruimende maatregelen bij rivierkundige knelpunten de ruggengraat van de voorkeursstrategie vormen. Eén daarvan is tot op heden de mogelijkheid voor een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt.

Rijksbeleid dat voortvloeide uit de voorstellen voor de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën in DP2015, is verankerd in het Nationaal Waterplan (2016-2021). Daarin is het krachtig samenspel van dijkversterking en rivierverruiming als strategisch kompas voor de nadere uitwerking van de lange termijn waterveiligheidsopgave langs de rivieren opgenomen. Het kabinet heeft daarbij aangegeven dat de meerkosten van het krachtige samenspel van rivierverruiming en dijkversterking, zoals in de voorkeursstrategieën in het DP2015 is voorgesteld, in balans moeten zijn met de baten en de investeringsbereidheid van regionale partijen. Het kabinet heeft ook besloten dat een ruimtelijke reservering voor de mogelijke aanleg van een geul bij Varik-Heesselt aan het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) wordt toegevoegd. Dat is medio 2016 gebeurd. Dit om te voorkomen dat er ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die de aanleg van de geul kunnen belemmeren.

In 2015 heeft de minister van Infrastructuur en Milieu met het voorstel van de regio ingestemd om een MIRT-verkenning naar de hoogwatergeul Varik-Heesselt te starten. Varik-Heesselt voldeed aan de gestelde criteria zoals verwoord in de brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu van januari 2015 aan de voorzitters van de regionale stuurgroepen Rijn en Maas.

Voorlopig voorkeursalternatief

Er is gedegen werk verricht de afgelopen tijd. Ik heb dat vanzelfsprekend gevolgd en ben ook in het gebied op bezoek geweest. Waar nodig ondersteunde ik het bestuurlijke overleg. Uit de geïntegreerde verkenning naar de dijkversterking Tiel-Waardenburg en rivierverruiming Varik-Heesselt zijn uiteindelijk twee varianten naar voren gekomen als mogelijke voorkeursvariant, beiden leveren de vereiste veiligheid op:

- Voorkeursalternatief 1 (VKA1): dijkversterking met natuur- en watercompensatie in de uiterwaarden;
- Voorkeursalternatief 2 (VKA2): dijkversterking met een hoogwatergeul.

Op 16 februari 2018 heeft de stuurgroep Varik-Heesselt, overigens niet unaniem, besloten het voorlopige voorkeursalternatief dijkversterking met natuur- en watercompensatie in de uiterwaarden (VKA1) ter visie te leggen. Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben, mede namens het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het Dagelijks Bestuur van waterschap Rivierenland en Burgemeester en Wethouders van de gemeente Neerijnen, het voorlopige voorkeursalternatief ter visie gelegd van 15 maart tot 26 april 2018. Een ieder is in deze periode in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken.

Ik heb begrepen dat ruim tachtig reacties zijn ontvangen. In circa 65 reacties wordt de steun voor het voorlopige voorkeursalternatief van de stuurgroep uitgesproken waarvan ongeveer 50 nagenoeg gelijkkluidend waren van de inwoners van Varik. In deze reacties wordt ingegaan op de onderwerpen veiligheid, waterstandsverlaging, gebiedsontwikkeling, de Lange Termijn Ambitie Rivieren en de ruimtelijke reservering uit het Barro. Ook worden de mogelijkheden aan de zuidoever benoemd. Daarnaast zijn er circa 20 reacties ontvangen die graag een ander voorlopig voorkeursalternatief hadden gezien, waaronder drie natuurorganisaties die vragen om heroverweging van het voorkeursalternatief. De betrokken bestuursorganen en wettelijke adviseurs hebben ook de mogelijkheid gehad om advies te geven op het voorlopig voorkeursalternatief. Hier hebben onder andere zeven gemeenten langs de Waal gebruik van gemaakt. Deze

Deltacommissaris
Staf Deltacommissaris

Datum
12 juni 2018

Ons kenmerk
DC-2018/796

gemeenten benadrukken dat het voorlopige voorkeursalternatief consequenties heeft voor het gehele stroomgebied van de Waal. Zij zijn van mening dat het voorstel van de stuurgroep niet berust op een systeembenadering. De gemeenten hebben gevraagd de consequenties van het voorlopige voorkeursalternatief voor het gehele Waaltraject in beeld te brengen en dit met hen te overleggen voordat er een definitieve beslissing wordt genomen. Ook enkele bewoners uit Tiel geven aan dat zij niet betrokken zijn bij de keuze van het voorlopige voorkeursalternatief, terwijl het mogelijke effect verder gaat dan het dijktraject Tiel-Waardenburg.

Deltacommissaris
Staf Deltacommissaris

Datum
12 juni 2018

Ons kenmerk
DC-2018/796

Overwegingen

Niet zonder reden is na evacuaties in de Betuwe in 1995 gekozen voor de strategie 'Ruimte voor de Rivier' en in 2014 voor de eerdergenoemde voorkeursstrategie rivieren. Een lagere waterstand als gevolg van rivierverruiming dient meerdere doelen. Het vermindert de kans op dijkdoorbraken: 50 cm waterstandsdeling vermindert de kans op dijkdoorbraak gemiddeld met een factor 10. Een ander voordeel van rivierverruiming is dat het de waterstandstoename bij toenemende rivierafvoer reduceert, er ontstaat een robuuster riviersysteem. Dit is vooral van belang voor de Waal, omdat die het grootste aandeel van de Rijnafvoer verwerkt (2/3) en omdat de waterstand van de Waal het hoogst boven het omliggende land uitsteekt. De stuurgroep Varik-Heesselt heeft gekozen om de dijkversterking met natuur- en watercompensatie in de uiterwaarden als voorlopig voorkeursalternatief ter visie te leggen. Tegelijkertijd is het zo dat met de variant met de hoogwatergeul, die niet de voorkeur genoot van de Stuurgroep, flink wordt bijgedragen aan een robuuster riviersysteem op de lange termijn.

Ter hoogte van Varik-Heesselt is een vernauwing in de Waal zichtbaar, maar ook na Varik-Heesselt vernauwt de rivier. In feite maakt de locatie Varik-Heesselt onderdeel uit van een langgerekt hydraulisch knelpunt in de Waal dat begint ter hoogte van Sint-Andries en doorloopt tot aan Sleeuwijk (een 'smalle pijp'). Bij toenemende afvoeren in de toekomst wordt de zogenoemde verhanglijn, voorbij het begin van de 'smalle pijp', steiler, oftewel neemt in de toekomst de opstuwende werking van de 'smalle pijp' toe.

Het verruimen van de Waal ter hoogte van Varik en Heesselt met een hoogwatergeul zou leiden tot een relatief grote waterstandsdeling van 43 cm. Deze waterstandsverlaging werkt stroomopwaarts door tot aan Nijmegen (ca. 7 cm). De dijken tussen Varik en Nijmegen hoeven dan minder te worden verhoogd. Daarnaast kan rivierverruiming buitendijkse oplossingen bij de dijkversterkingen compenseren. De waterstandsdeling is dus niet alleen van nut voor het gebied ter hoogte van Varik en Heesselt zelf, maar ook andere steden en dorpen bovenstrooms én langs weerszijden langs de Waal hebben er profijt van bij het aanpakken hun waterveiligheidsopgave. Het waterstandsverlagend effect treedt ook op als de verruiming op de langere termijn wordt uitgevoerd.

In hun advies over afweging rivierverruiming en dijkversterking van 12 december 2017¹ raden het Expertise Netwerk Waterkeren (ENW) en de Adviescommissie Water (AcW) aan om voor de toekomst de mogelijkheden voor binnendijkse rivierverruimende maatregelen te behouden. Stedelijke ontwikkeling en andere kapitaalintensieve bebouwing langs de rivier kunnen rivierverruiming in binnendijks gebied in de toekomst lastiger of zelfs onmogelijk maken. Ze adviseren dat deze binnendijkse gebieden zodanig ruimtelijk bestemd zouden moeten worden dat op een termijn van enkele decennia inzet als rivierverruimende maatregel nog mogelijk is.

Deltacommissaris
Staf Deltacommissaris

Datum
12 juni 2018

Ons kenmerk
DC-2018/796

Dit advies van de ENW en AcW sluit naadloos aan bij het concept van adaptief deltamanagement zoals dat als strategie in het Deltaprogramma wordt gehanteerd: vooruitkijken naar de opgaven die voor ons liggen, gezamenlijk de benodigde maatregelen bepalen, flexibiliteit inbouwen, de opties voor de toekomst openhouden en steeds checken of we in het goede tempo en in de goede richting werken. Het is mijn inziens - in geval U kiest voor dijkversterking met natuur - en watercompensatie in de uiterwaarden dan ook van belang de ruimtelijke reservering voor de hoogwatergeul die is vastgelegd in het Barro, te behouden. Als U de ruimtelijke reservering laat vervallen, dan blijft deze belangrijke ruimtelijke optie niet meer beschikbaar en daar kunnen wij op langere termijn veel spijt van krijgen.

Tegelijkertijd blijkt uit de inspraakreacties dat veel eigenaren en gebruikers van het gebied vragen deze gebiedsreservering te laten vervallen als bij de voorkeursbeslissing niet voor de hoogwatergeul wordt gekozen. Zij stellen hun (landbouw)bedrijf niet uit te kunnen breiden of huizen en gronden niet te kunnen verkopen door de ruimtelijke reservering. Ik snap dat, maar merk daarbij op dat een ruimtelijke reservering niet hoeft te betekenen dat het gebied 'op slot' gaat. Ervaring bij de ruimtelijke reservering bij Rijnstrangen (dit gebied is sinds 2005 gereserveerd omdat het mogelijk na 2050 voor waterveiligheid de functie van retentiegebied krijgt) leert dit ook. Het is naar mijn mening verstandig dat betrokken overheden en bewoners in het gebied dan een gebiedsvisie gaan opstellen om nader te verkennen wat er allemaal nog wel kan, bijvoorbeeld vernieuwing van landbouwbedrijven of onderhoud aan of verbouwing van woningen.

Advies

Alles overziend en vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de waterveiligheid op de lange termijn adviseer ik U - indien U kiest voor VKA1 - om de ruimtelijke reservering voor de hoogwatergeul in het Barro te handhaven voor de lange termijn, na 2050. Op deze wijze kunt U ervoor zorgdragen dat na 2050 de aanleg van de hoogwatergeul nog steeds mogelijk is. Met het oog op de lange termijn waterveiligheid acht ik het verstandig beleid om de nog aanwezige mogelijkheden om de rivier meer ruimte te geven en knelpunten op te lossen, te handhaven. Het open houden van dit soort langere termijn opties is een essentieel onderdeel van adaptief deltamanagement en van belang voor de toekomst van ons riviereengebied.

¹ Kenmerk ENW-17-22, AcW-2017/309074

Tevens adviseer ik U om, samen met de mede overheden, een gebiedsvisie op te stellen voor het gebied waar de ruimtelijke reservering voor de hoogwatergeul Varik-Heesselt betrekking op heeft. In deze gebiedsvisie kan worden uitgewerkt welke ruimtelijke ontwikkelingen zich verhouden met de ruimtelijke reservering voor een hoogwatergeul op de langere termijn, zodat voorkomen kan worden dat het gebied zich niet verder zou kunnen ontwikkelen.

Deltacommissaris
Staf Deltacommissaris

Datum
12 juni 2018

Ons kenmerk
DC-2018/796

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large 'W' followed by a series of loops and a horizontal line ending in an arrowhead.

W.J. Kuijken
Regeringscommissaris voor het Deltaprogramma

Afschrift aan:

- Voorzitter stuurgroep Varik-Heesselt

BIJLAGE 12

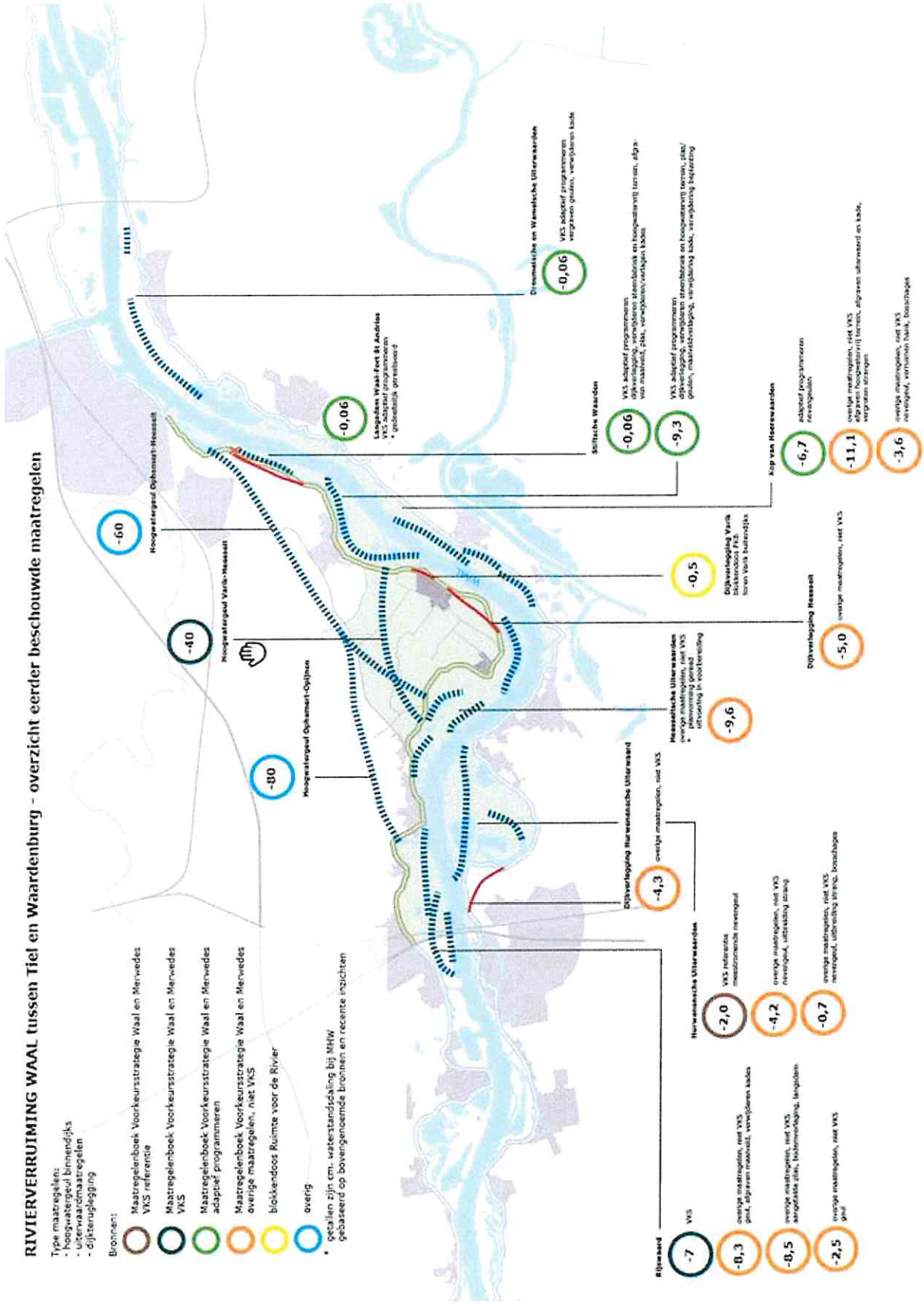
RIVIERVERRUIMING WAAL tussen Tiel en Waardenburg - overzicht eerder beschouwde maatregelen

- Type maatregelen:
- hoogwatergeul binnendijks
 - uiterwaardmaatregelen
 - dijkenverhoging

Bronnen:

- Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes VKS referentie
- Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes VKS
- Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes adaptief programmeren
- Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes overige maatregelen, niet VKS
- blokkendoos Ruimte voor de Rivier
- overig

* getallen zijn om waterstandsdeling bij MWV gebaseerd op bovengenoemde bronnen en recente inzichten

Maatregel	Waarde (M€)
Blijfsaard	-7
overige maatregelen, niet VKS	-8,3
overige maatregelen, niet VKS	-8,5
overige maatregelen, niet VKS	-2,5
Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes VKS referentie	-2,0
overige maatregelen, niet VKS	-4,2
overige maatregelen, niet VKS	-0,7
Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes adaptief programmeren	-9,6
Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes overige maatregelen, niet VKS	-4,3
blokkendoos Ruimte voor de Rivier	-80
overig	-60
Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes VKS	-40
Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes adaptief programmeren	-0,06
Maatregelenboek Voorkeursstrategie Waal en Merwedes overige maatregelen, niet VKS	-0,06
overig	-0,06
Stille Waarden	-0,06
Dijkverlenging	-9,3
Dijkverlenging	-9,6
Dijkverlenging	-5,0
Dijkverlenging Vark	-0,5
Kop van Heesvelde	-6,7
overige maatregelen, niet VKS	-11,1
overige maatregelen, niet VKS	-3,6

BIJLAGE 13

citaat RWS : "De wet is voor iedereen gelijk, maar voor sommigen pakt hij beter uit" (berekening conform wat wél mag vlgns. BGR)

	BGR 2006	BGR2014 / UITLEG 2016	BGR 2014 / UITLEG 2018	BGR 2019
Rood: volume in m ³ 's Paars: meetlend ondergronds m3				
Volume huidige woning	813	813	813	813
Door RWS berekende herbouwwolume	930	930	930	813 4.3b slopen en vervangen van bebouwing door bebouwing met gelijke omvang
Bouwvergunningsvrij bouwen	331	Vergunningsvrij bouwen geschrapt: STC 19704 - 2009	Vergunningsvrij bouwen geschrapt: STC 19704 December 2009	Vergunningsvrij bouwen geschrapt: STC 19704 December 2009
6.12 lid 2a: 30m2 bouwwerk (onder de nok geplaatst)	185	185	RWS in vooroverleg: Niet toelaatbaar in combinatie met nieuwbouw, niet mee -berekend in RWS herbouwwolume bepaling	6.12 lid 2a mag nu weer wel ?, maar ten koste van 10% volume: 185
Vrijgestelde (dus telt niet mee) hoogwaterrijke fundering	360	360	Vrijstelling ingetrokken ondanks toezeggingen en identieke bouw woning	Vrijstelling ingetrokken ondanks toezeggingen en identieke bouw vergunde vorige woning
Niet vrijgestelde hoogwaterrijke fundering	(opm: dit volume gaat dus van het bovengrondse deel af)		-360 meetellen ondanks NEN2580 en bouwbesluit Ondergronds gelegen	-360 meetellen ondanks NEN2580 en bouwbesluit is ondergronds gelegen delen van de fundering
Niet vrijgestelde vorst-randen en heipalen	(opm: dit volume gaat dus van het bovengrondse deel af)			-130 Heipalen = volume onder maaiveld ondanks NEN 2580
Berekening bovengrondse woning volume	930+331+185	930+185	930-360	813+185-130-360
Toegestane bovengrondse bouwwolume	1446 M³	1115 M³	570 M³	508 M³